

Riktlinjer för krisberedskapsarbete 2023-2027

– Melleruds kommun

Antagen av kommunstyrelsen
den 11 mars 2026, § 33.

Riktlinjer för krisberedskapsarbete i Melleruds kommun

Detta är Melleruds kommuns riktlinjer för arbetet med krisberedskap 2023-2027. Riktlinjerna utgår från säkerhetspolicyn.

Övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden

Arbetet ska ta sin utgångspunkt i kommunens uppgifter med krisberedskap som framgår av lagen om extraordinära händelser (LEH) och överenskommelsen om kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar 2024-2026. Arbetet ska präglas av hög användbarhet. Behovet av krisberedskap och att hitta lösningar i vardagen som även fungerar vid samhällsstörningar ska genomsyra kommunens samhällsviktiga verksamheter. Där det är möjligt ska arbetet med krisberedskap även kunna användas inom beredskapsplaneringen.

Övergripande styrning av arbetet med krisberedskap i kommunala förvaltningar, bolag och kommunalförbund

Nedan anges rollerna inom krisberedskapsarbetet samt vilken funktion som beslutar om respektive dokument.

Kommunstyrelsen

- Fastställer riktlinjer för krisberedskapsarbete i Melleruds kommun.
- Fastställer för varje ny mandatperiod en risk- och sårbarhetsanalys enligt LEH.
- Fastställer ett dokument med åtgärder mot bakgrund av kommunens risk- och sårbarhetsanalys.
- Svarar för att perspektivet geografiskt områdesansvar beaktas vid planering av kommunens krisberedskap.
- Svarar för att krisledningsnämnden får den utbildning och övning som behövs för att nämnden ska kunna fullgöra sina uppgifter vid extraordinära händelser.
- Svarar för årlig uppföljning och rapportering enligt Myndigheten för civilt försvars (MCF) föreskrifter om risk- och sårbarhetsanalyser.
- Har motsvarande ansvar som nämnder, enligt nedan, inom eget ansvarsområde.

Kommunchefen

- Fastställer för varje mandatperiod en plan för hantering av extraordinära händelser enligt LEH.
- Fastställer plan för utbildning och övning för mandatperioden inklusive per år.
- Med stöd av säkerhetschefen, svarar för att upprätta och avge lägesrapporter vid samhällsstörningar till den myndighet regeringen bestämmer.
- Kan sluta avtal för drift och underhåll av anläggningar för utomhusvarning.
- Ingår avtal om frivillig resursgrupp för samverkan med frivilligorganisationer.

Nämnder¹

Ska arbeta för att minska sårbarheten och öka hanteringsförmågan inom eget verksamhetsområde i syfte att alltid kunna bedriva samhällsviktig verksamhet.

- Förvaltningen ska vara representerad i arbetet med kommunens RSA. I en RSA-grupp eller motsvarande.
- Kommunens RSA ska användas som underlag för att utveckla respektive verksamhets krisberedskap. I uppgiften ingår också att verkställa åtgärder mot bakgrund av kommunens risk- och sårbarhetsanalys med uppdrag till nämnden.
- Svarar för att kontinuitetshantering finns för nämndens samhällsviktiga verksamheter för att dessa alltid ska kunna upprätthållas vid samhällsstörningar.

¹ Observera att kommunstyrelsen också omfattas av kraven på nämnd.

- Förvaltningen ska genomföra minst en utbildning eller övning per år, antingen på egen hand eller i samverkan med annan verksamhet.

Säkerhetschefen

- Samordnar kommunens arbete med krisberedskapsuppgifterna.
- Stödjer kommunens förvaltningar, bolag och kommunalförbund i det praktiska arbetet med krisberedskap.
- Undertecknar enskilda avtal med personer som genomgått grundutbildning och ska ingå avtal med kommunen.
- Fastställer verksamhetsplan för frivillig resursgrupp.

Bolag

Med bolag avses Melleruds bostäder. Styrelsen ansvarar för att:

- Bolaget är representerat i arbetet med kommunens RSA. I en motsvarande RSA-grupp.
- Kommunens RSA ska användas som underlag för att utveckla verksamhetens krisberedskap. I uppgiften ingår också att verkställa åtgärder mot bakgrund av kommunens risk- och sårbarhetsanalys med uppdrag till bolaget.
- Svarar för att kontinuitetshandling finns för bolagets samhällsviktiga verksamheter för att dessa alltid ska kunna upprätthållas vid samhällsstörningar.
- De anställda genomför minst en krisberedskapsutbildning eller -övning per år, antingen på egen hand eller i samverkan med annan verksamhet.

Kommunalförbund

Med kommunalförbund menas Dalslands miljö- och energiförbund² och Räddningstjänsten Fyrbodal.

- Ska inför varje ny mandatperiod fastställa en risk- och sårbarhetsanalys för den egna verksamheten. Arbetet ska utgå från medlemskommunernas mall för RSA. Förbundets RSA ska användas som underlag för att utveckla verksamhetens krisberedskap.
- Förbundet ska vara representerade i arbetet med medlemskommunens RSA.
- Svarar för att det finns kontinuitetshandling för förbundets samhällsviktiga verksamheter samt att dessa ska kunna upprätthållas vid alla samhällsstörningar.
- Ska genomföra och utvärdera minst två krisledningsövningar per mandatperiod samt delta i relevanta utbildningar och övningar som kommunen bjuder in till.
- Verksamheten ska ha en utsedd kontaktperson för krisberedskapsfrågor.
- Planeringen för hur förbundet ska arbeta vid extraordinära händelser ska inkludera
 - Hur verksamheten ska leda sin verksamhet.
 - Framtagande av lägesbild samt medverkan i kommunens samlade lägesbild.
 - Hur samordning och inriktning med kommunens centrala krisledning ska ske.
 - Förmåga att kunna skicka och ta emot en samverkansperson till medlemskommunerna.
- Räddningstjänstförbundet svarar för att ta fram planer för hantering av stora olyckor som identifierats inom riskanalysen enligt LSO.

Övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)

- Representanter från kommunens förvaltningar, bolag och kommunalförbund ska medverka i arbetet med kommunens RSA. Även experter och samverkande aktörer kan göras delaktiga.

² Från 1 januari 2027 avvecklas miljöförbundet och inordnas i Melleruds kommun. Motsvarande krav som för nämnder gäller då även för motsvarande förbundets verksamhet.

- Kommunens arbete med att ta fram samt rapportering av sin RSA ska göras enligt föreskriften MSBFS 2015:5.
- Kommunchefen är processägare för kommunens RSA-arbete. Säkerhetschefen processleder det praktiska arbetet.
- Första året under ny mandatperiod ska en risk- och sårbarhetsanalys för kommunen tas fram. Arbetet kan med fördel ske i samverkan med Dalslandskommunerna.
- Erfarenheter från inträffade händelser i egen kommun och erfarenheter från övningar ska utgöra underlag vid revidering av kommunens RSA.
- I samband med att kommunens krisledningsorganisation har varit aktiverade ska händelsen utvärderas.
- Resultaten från kommunens RSA:er ska omhändertas inom respektive verksamhet. Behov av åtgärder som inte ryms inom nämnden eller styrelsens mandat ska lyftas in i kommunens RSA. Förslag till åtgärder i kommunens RSA ska omvandlas till förslag till beslut om åtgärder och fastställas av kommunstyrelsen. Uppföljning sker i samband med årsskiftet.

Kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar

- Kommunen identifierar samhällsviktiga verksamheter och risker inom kommunens geografiska område genom att arbeta med risk- och sårbarhetsanalysen utifrån föreskriften MSBFS 2015:5.
- Kommunen driver Dalslands krishanteringsråd tillsammans med kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och Åmål. Syftet är att verka för samordning av planering och hantering inför fredstida kriser inom det lokala geografiska områdesansvaret. Målgruppen är främst offentliga aktörer, större företag och frivilligorganisationer.
- Under mandatperioden ska kommunen utveckla relationerna med och formerna för samverkan med det lokala näringslivet som bedriver samhällsviktig verksamhet vid fredstida kriser.
- Kommunen ska informera lokala företag och allmänhet om vikten av att de har en egen beredskap vid samhällsstörningar genom olika kommunala forum.
- Dalslandskommunerna ska implementera en gemensamma inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) på lokal nivå i syfte att verka för samordning av olika aktörers åtgärder. Med gemensam funktion underlättas samverkan mellan kommunerna under händelser samt kan kommunerna stötta varandra vid behov.
- Under mandatperioden ska kommunerna verka för att enas kring användning av gemensamt kartunderlag och referenssystem vid ledning av samhällsstörningar.
- Vid planering av samordning av information till allmänhet och media utgör *Kriskommunikationssamverkan i Västra Götalands län - inriktning och rutiner* och *När de ordinarie kanalerna inte fungerar eller räcker till - en vägledning* två utgångspunkter.
- Kommunens förberedelser inför extraordinära händelser ska ske i samverkan med närliggande kommuner och relevanta aktörer utanför det egna geografiska området. Med närliggande kommuner avses Dalslandskommunerna samt kommuner med gemensamt ägande eller riskbild. Med samverkan menas att styrande dokument, planer, funktioner, begrepp och materiel med mera så långt som möjligt är enhetliga, med möjlighet till lokala anpassningar där det är nödvändigt.
- Berörda kommuner ska säkerställa att Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) kan sändas via anläggningar för utomhusvarning genom att ljudsändare underhålls.

- Under mandatperioden ska kommunen, i samverkan med räddningstjänsten, ta fram en rutin för kommunikation av VMA³ till allmänheten.

Planering

Under mandatperioden ska kommunen genomföra den planering avseende krisberedskap som framkommit genom arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen. Inriktningen är att Dalslandskommunerna samverkar vid genomförandet av aktiviteterna, under förutsättning att det är effektivt.

Inriktning för kommunens arbete vid samhällsstörningar och extraordinära händelser

De övergripande målen för kommunens arbete vid samhällsstörningar är att

- värna befolkningens trygghet och säkerhet.
- bedriva egen samhällsviktig verksamhet i så normal omfattning som möjligt. En anpassning till läget ska fortlöpande ske. Särskild hänsyn ska visas människor i behov av stöd.
- minimera negativa konsekvenser för samhället och den enskilde.
- tidigt få kännedom om och överblicka samhällsstörningar och extraordinära händelser.
- ge samordnad information till beslutsfattare, anställda, allmänhet och media som de behöver för att hantera den uppkomna situationen.
- värna grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter.
- ha en ledningsorganisation med förmåga att utifrån rådande omvärldsläge utöva ledning och effektiv samordning i kommunen med uthållighet över tid.
- vidmakthålla förtroendet för kommunen och dess verksamheter.
- kommunens arbete präglas av helhetssyn, perspektivförståelse, medvetet beslutsfattande, proaktivitet och samtidighet

Ekonomi

Kommunens ersättning för uppgifterna enligt överenskommelsen ska nyttjas enligt MCF:s principer och anvisningar för hur statsbidraget får användas. Åtgärder som behövs och ligger utanför finansieringsprinciperna finansieras av kommunen i särskild ordning.

Årlig planering

Den mer detaljerade planeringen sker genom årlig verksamhetsplanering. Årlig uppföljning

Arbetet med krisberedskap följs upp i samband med kommunens obligatoriska årsrapporteringen.

³ Viktigt meddelande kan sändas via ljudsändare, radio, tv, SMS och vissa appar.